

Behandeling Programmabegroting 2019-2022 Roerdalen, eerste termijn

Dit is de reactie van het college in eerste termijn. Iedere portefeuillehouder volgt de opbouw van de programmabegroting en zal ingaan op de inbreng en vragen van de raadsfracties in eerste termijn.

De VVD geeft aan dat we alleen met een NEE hebben gereageerd op de VVD-inbreng bij de Kadernota. Die bestond uit het indienen van één amendement waarin werd voorgesteld specifieke bedragen beschikbaar te stellen. Dit amendement werd door een meerderheid van de raad verworpen. Toch hebben we wel degelijk rekening gehouden met deze inbreng, maar niet door het voorstel één op één over te nemen. Met het experimenteerbudget ontstaat bijvoorbeeld meer financiële ruimte, oa voor burgerinitiatieven. We betreuren het dat de VVD dat in deze begroting niet herkent.

Portefeuillehouder Eugenie Cuijpers

Met deze programmabegroting bepaalt de gemeenteraad het inhoudelijk en financieel perspectief kader voor de nieuwe raadsperiode. Sommige fracties kunnen zich herkennen in de voorliggende begroting en andere fracties niet.

Het financiële perspectief is gunstiger dan de afgelopen jaren maar blijft toch onzeker.

We staan nog altijd voor een grote financiële opgave binnen het sociaal domein. Dit vraagt vaak om ad hoc beslissingen, maar dat wil niet zeggen dat er geen visie is voor de komende jaren.

Door kennis en kunde van de afgelopen tijd zijn we veel wijzer geworden en vragen sommige aanpakken om een degelijke evaluatie. In programma 1 en 2 zal ik hier verder op in gaan.

Programma 4 richt zich op het bevorderen van de ruimtelijke-, economische en sociale samenhang met het accent op ruimtelijk ontwikkeling en economische activiteiten.

In de toekomst zal de omgevingswet een hele belangrijke rol in gaan spelen. We zullen dan ook meer integraal en gebiedsgericht gaan werken.

Programma 1: Krachtige Dorpen

Ons Roerdalen vraagt zich af of iemand die eenzaam is, gelukkig kan zijn. Nee dat denken wij natuurlijk niet maar eenzaamheid wordt ook door een ieder op een andere manier ervaren. Hoewel eenzaamheid herkend wordt als een belangrijk maatschappelijk vraagstuk worstelen we als overheid nog altijd met de vraag hoe we dit op een duurzame en systematische manier kunnen aanpakken. Eenzaamheid komt vooral voor bij mensen met een beperking, ouderen, mensen met gezondheidsproblemen, weduwe/ weduwnaars, laagopgeleiden, gescheiden mensen en niet westerse migranten. Volgens het concept positieve gezondheid proberen wij ook onze eenzame bewoners van Roerdalen weerbaarder te maken. Via professionals maar ook via inwoners van Roerdalen proberen wij de groep eenzame mensen in beeld te krijgen. Gezamenlijke verantwoordelijkheid is hier een sleutelwoord.

Wij verkennen de behoeften of knelpunten van ouderen. Met name de kwetsbare ouderen.

Leeftijd is hier niet het criterium, maar de mate van zelfredzaamheid. Wij zijn om die reden geen

voorzitter van een expliciete ouderennota, maar nemen wel de aandacht voor ouderen mee in de reguliere aanpak.

Door coaching op het gebied van leefstijl slaan we 2 vliegen in een klap. Bij het ontwikkelen van gezondheidsvaardigheden op verschillende domeinen voorkomen we dat mensen in een kwetsbare situatie komen. Door een persoonlijke benadering voorkomen we de kans op eenzaamheid en vergroten we de kans dat mensen naar buiten treden. Een betrokken samenleving is bij uitstek van belang wanneer het gaat bij het aanpakken van eenzaamheid. Door keukentafelgesprekken en gesprekken via het Sociaal Wijkteam kan gericht hulp worden ingezet. Voor oplossingen kan men dan kijken wat de betrokkenen zelf kan, wat zijn omgeving kan bijdragen en hoe informele zorg en ondersteuning daarbij kan helpen. Vanzelfsprekend wordt ook formele zorg ingeschakeld als dat nodig is. Eenzaamheid krijgt deze raadsperiode zeker een prominente plek. Landelijk krijgt dit onderwerp ook zeer veel aandacht.

Programma 2: Participatie, ondersteuning en zorg

Onze visie op zorg is dat voorkomen beter is dan genezen. En dat het nodig is fors in te zetten op preventie en ondersteuning die past bij de situatie van iemand die hulp nodig heeft. Standaardwerk en eenheidsworst werken niet. We zien hulpvragen in samenhang. Dat is de kern van het concept positieve gezondheid. Stress door relationele of financiële problemen bijvoorbeeld vergroot de kans op hart- en vaatziekten en een slechte lichamelijke conditie. Preventie en vroegtijdig ingrijpen past binnen het versterken van de basis en de sociale samenhang. Het sociaal wijkteam nieuwe stijl moet bovendien de versnipperde en verkokerde hulpverlening tegengaan. Niet het instituut maar de mens staat voorop. Willen we deze koers kunnen waarmaken zijn investeringen nodig. Investeren in gezondheid, de jeugd en een beter georganiseerde hulpverlening. Dat gaat vooral over de lokale invloedssfeer. Wij brengen samenhang tot stand in een zeer complex stelsel en proberen het terug te brengen naar de menselijke maat. We hebben een complete stelselherziening achter de rug en inderdaad is het nu zaak om de grip op zorg en ondersteuning in onze gemeente te versterken. Dat betekent ook nóg meer regie op aantallen en budgettaire consequenties. We volgen de resultaten van onze inzet.

De samenwerking met professionals gaat verder dan alleen onderlinge afstemming. De schotten worden doorbroken en de overlap in dienstverlening wordt tegengegaan. We opereren zoveel mogelijk vanuit één toegang. Het gaat dan inderdaad om fysieke hulp aan de inwoner met een hulpvraag. We willen dat er een einde komt aan de instandhouding van cliënten van verschillende gesubsidieerde instellingen. Vrijwilligers kunnen bijvoorbeeld laagdrempelig een oogje in het zeil houden, ondersteuning bieden, nadat een professioneel hulptraject is afgesloten. Of juist signalen doorgeven naar professionals over situaties waar het niet goed gaat. Dat kan ook door een vereniging bijvoorbeeld. We willen hier meer samenhang tot stand brengen. (RL!)

Jeugdbeleid:

In 2017 zijn we gestart met een preventieve aanpak binnen ons jeugdbeleid. Gelukkig zien we een lichte afname binnen de specialistische jeugdhulp maar wel een toename binnen de caseload van het CJG. Betekent dat men het CJG goed weet te vinden? Er wordt in ieder geval eerder preventief ingegrepen. Het zal aan de hand van de uitkomsten van de kwalitatieve evaluatie van de pilots moeten blijken wat dat betekent voor het beroep op jeugdhulp in de toekomst.

Een van deze pilots is ook de inzet van de orthopedagoog. Hierdoor versterken we de samenhang van de voorschoolse en schoolse periode en de jeugdhulp. De orthopedagoog houdt zich voornamelijk bezig met problematische leer- en opvoedsituaties van kinderen en jeugdigen, maar is vooral een (nu ontbrekende) laagdrempelige vorm van ondersteuning van leerkrachten, ouders en jeugdigen, zonder dat er sprake is van een hulptraject. Leerkrachten ontwikkelen hierdoor nog meer vaardigheden om om te gaan met afwijkend gedrag.

Aan de hand van het Uitvoeringsplan Zorgen voor de jeugd, eind 2016, hebben we een aantal oorzaken van de grote uitgaven binnen de jeugdzorg gepresenteerd. Aan de hand van dit plan heeft er ook nog een nader kwalitatief onderzoek plaatsgevonden, waarbij ook de ervaring van de jongeren en gezinnen is meegenomen in het achterhalen van de oorzaak van het gebruik van jeugdhulp. (Jeugdhulp in Roerdalen. Kwalitatief onderzoek 2017) Bij dit onderzoek zijn ook o.a. scholen, zorgaanbieders, huisartsen en jeugd –en gezinswerkers geïnterviewd. Aan de hand van deze bevindingen is er gewerkt aan het opzetten van preventieve acties, waaronder de inzet van de orthopedagoog op scholen (Democraten Roerdalen). Dit is nog een onderdeel van het budget dat de vorige raad in 2016 beschikbaar heeft gesteld. (300.000 euro) Hiermee willen we zeggen dat het geen ad hoc beleid is geweest maar ten grondslag heeft gelegen aan een duidelijk en volledig onderzoek, en dus ook geen extra geld kost. (RL!)

Wat participeren in de regionale samenwerking (MER en Midden-Limburg-Oost) waar deze meerwaarde heeft voor onze lokale inzet. Iedere gemeente behoudt zijn eigen identiteit, maakt zijn eigen afwegingen en volgt een eigen koers. De taken in de regionale samenwerking ondersteunen dit. Maar we kunnen ook veel van elkaar leren door informatie met elkaar uit te wisselen of goede voorbeelden te delen.

We werken nu aan een gezamenlijk visiedocument voor het hele sociale domein waarin de afzonderlijke domeinen en de verkokering worden losgelaten.

Wat we samen doen is de regionale inkoop, de regionale administratie, de facturatie en het regionaal contractmanagement. Dit geschied allemaal op de schaal van Midden-Limburg Oost. Hiervoor hebben we een gezamenlijk inkoop- en verwervingsteam opgericht.

Er is wel afstemming met de regio West over het inkoopbeleid. (Democraten Roerdalen)

Statushouders:

Zoals in de begroting benoemd wijzigen wij in fases de aanpak van de begeleiding van statushouders. We willen een op maat gerichte aanpak op het gebied van huisvesting, inburgering en integratie. Dit doen we samen met het opbouwwerk (Menswel) en de MER. Per statushouder wordt een persoonlijk traject ingezet en dat geldt ook voor statushouders die hier al langer verblijven.

Wat de PVDA stelt, namelijk dat veel statushouders de Nederlandse taal niet of slecht beheersen, herkennen we gedeeltelijk. We hebben deze categorie goed in beeld. Helaas is niet iedere statushouder in staat om de Nederlandse taal te beheersen. Men spreekt dan van analfabeet in eigen taal of niet of laag geschoold. Waar we nu vooral op inzetten is het behaalde niveau tenminste te behouden. Daarbij maken we gebruik van initiatieven in eigen gemeente en mogelijkheden vanuit het WEB (Wet educatie beroepsonderwijs).

Verder is er op dit moment een plan in wording gericht op Integratie en participatie van statushouders met het accent op laaggeletterdheid en “de vergeten vrouwen”. (PVDA en RL!)

Leerplichtambtenaar:

Het valt Ons Roerdalen op dat het aantal leerplichtigen dat niet straat ingeschreven in onze gemeente 5,78 is en bij vergelijkbare gemeenten is dit slechts 1.29. Ook het verzuim is relatief hoger (waarstaatjegemeente.nl)

Het aantal leerplichtige dat niet staat ingeschreven (absoluut verzuim) heeft te maken met de kinderen die in België naar school gaan, waarvan de ouders formeel een vrijstelling moeten aanvragen en dit niet of te laat doen. Inmiddels zijn, gelet hierop, de contacten met de scholen in België geïntensiveerd blijkt uit de cijfers. In 2017-2018 gaat het nog maar om 3 studenten en dat was in 2016-2017 een getal van 14 studenten (waarstaatjegemeente.nl gebruikt de cijfers van 2016-2017)

Het hoge relatief verzuim is ook aan het dalen. Dat komt door verbetering in de samenwerking met de scholen. In 2016-2017 ging het om 72 leerlingen en in 2017-2018 om 62 leerlingen. Scholen melden gelukkig eerder zodat we sneller kunnen acteren. Wij willen het contact met de leerplicht vanuit preventief oogpunt verder versterken en zijn hiermee al gestart.

Verkeersveiligheid bij scholen:

PVDA stelt de vraag of er al eens een voorstel is gedaan om het continuooster in te voeren. Dit zou bij alle scholen onveilige verkeerssituaties bij het brengen en halen met 50 % verlagen.

Dit voorstel is al eerder bij scholen gedaan. Men heeft besloten om dit niet te doen (buiten de school in Posterholt).

Dit voorstel is tijdens een rondgang door de portefeuillehouder Onderwijs nogmaals aangehaald. Meeste scholen hebben dit op dit moment **niet** in overweging.

Programma 4: Economie, Natuur, toerisme en cultuur

Democraten Roerdalen wijst op het feit dat een goede ruimtelijke ordening een van de redenen is waarom onze gemeente aantrekkelijk is om te wonen, te werken en te recreëren.

Ze wijzen erop dat naast het toetsen van nieuwe initiatieven, als de mogelijkheid zich voordoet, ook bestaande situaties herstructureerd kunnen worden.

We streven als college hier ook naar. We willen immers een goede woongemeente zijn. Indien er kansen zijn zullen we die, binnen de voor ons geldende kader en regelgeving, benutten.

Het college heeft aandacht voor vrijkomende agrarische bebouwing en denkt men ook mee met agrariërs. Echter is niet elke functie gewenst in vrijkomende agrarische bebouwing (vanuit oogpunt van ruimtelijke ordening, milieu of verkeer), daar zullen we dus zorgvuldig mee moeten omgaan.

Portefeuillehouder Jan den Teuling

Programma 1: krachtige dorpen

In onze begroting geven we aan dat 95% van onze inwoners zich gelukkig voelt. Ons Roerdalen vraagt hoe het geluk van onze inwoners wordt gemeten. Daarnaast stelt Ons Roerdalen dat de bron van deze uitkomst/stelling (waarstaatjegemeente.nl) door onze eigen ambtenaren wordt gevoed.

Deze veronderstelling is onjuist. Deze meting is gedaan via de burgerpeiling die door 547 inwoners is ingevuld. De verschillende cijfers die Ons Roerdalen noemt tonen goed aan dat alleen meten in cijfers en % niet alles duidelijk maken. Daarom kiezen we ook nadrukkelijk voor kwalitatieve benadering, bijvoorbeeld door gesprekken met inwoners.

Als antwoord op de vraag van Ons Roerdalen en de inbreng van Roerstreek Lokaal! m.b.t. burgerinitiatieven merken wij op dat we hebben we afgesproken dat we – op basis van het rekenkamer rapport Roerdalen roert zich - samen met de raad zoeken naar en gedeeld beeld omtrent de door ons voorgestane burger- of overheidsparticipatie. De raad wil hier begin 2019 bij stil staan. Aan de hand van een aantal concrete uitdagingen (afvalnota, wonen, planvorming sportpark Sint Odiliënberg, Kinderboerderij) willen wij nog dit jaar samen met raad en inwoners onderzoeken binnen welke kaders wij de door ons voorgestane ontwikkeling en het begrip overheidsparticipatie vorm en inhoud geven.

Dat geldt ook voor het subsidiebeleid. In een eerste bijeenkomst is met meer dan 50 individuele inwoners, vertegenwoordigers van verenigingen en stichtingen van gedachten gewisseld langs welke lijn wij het subsidiebeleid in 2019 ontwikkelen. Ongeveer 20 deelnemers hebben aangegeven hierover door te willen praten en mee te willen denken. Tijdens deze bijeenkomst bleek een aantal verenigingen bereid ook subsidie te verstrekken aan niet-inwoners. Een aantal dacht juist in de lijn van Ons Roerdalen en bleek hiertoe juist niet bereid. Wij laten het aan de werkgroep om op basis van overleg met een advies te komen waarna de raad (op basis van een collegevoorstel) een finaal besluit zal nemen.

Democraten Roerdalen vraagt naar de stand van zaken m.b.t. de ontwikkeling van het Dorpshuis in Vlodrop. Daarbij wordt de zorg uitgesproken dat, mocht er een andere keus worden gemaakt dan voor De Blokhut, we het risico lopen dat we met twee halve Dorshuizen worden opgezaald. We hebben de werkgroep (net als in Herkenbosch) gevraagd nog dit jaar een keuze te maken zodat de raad in februari 2019 (Herkenbosch) en rond de zomer (Vlodrop) een besluit kan nemen.

Programma 2: participatie, ondersteuning en zorg.

Ons Roerdalen en Democraten Roerdalen vragen aandacht voor de verborgen eenzaamheid en armoede. Ook wij onderkennen het belang en schenken, in het nog dit jaar door de raad vast te stellen armoedebeleid, volop aandacht aan dit onderwerp. Wij zetten er op in dat het taboe op verborgen armoede en eenzaamheid bespreekbaar wordt gemaakt. Dit kunnen we, zoals door Roerstreek Lokaal! zeer terecht wordt opgemerkt, niet alleen. We hebben de omgeving hard nodig. Buren, school, verenigingen, ondernemers en maatschappelijk partners (zoals bijvoorbeeld de woningbouwvereniging) zien nog meer dan onze medewerkers van (bijvoorbeeld) het sociaal wijk team. Juist door aandacht te vragen voor dit onderwerp en dit onderwerp bespreekbaar te maken willen we het taboe dat op deze onderwerpen rust wegnemen, deze inwoners bereiken en hen helpen.

Roerstreek Lokaal! vraagt of we de mensen die via de voedselbank geholpen worden niet beter persoonlijk kunnen begeleiden. Dat is juist wat we in het nog dit jaar vast te stellen armoedebeleid

doen. Op basis van preventie, maatwerk, en een adequate begeleiding gekoppeld aan de eigen verantwoordelijkheid van het individu zoeken naar de beste én structurele oplossing.

Democraten Roerdalen geeft aan dat als het om de dienstverlening gaat er – ook in het sociaal domein – nog heel wat slagen gemaakt moeten worden. Wij onderkennen dat en zetten in op het leveren van maatwerk en het verkorten van de doorlooptijden. Daarmee neemt de klantvriendelijkheid en servicegerichtheid toe. Om die reden hebben we met de raad afgesproken dat het Servicecentrum MER, op basis van de LEAN-principes, rond de zomer van 2019 een MER begroting oplevert waarmee zij enerzijds een toekomstbestendige, integrale MER begroting opleveren en waarmee we anderzijds duidelijke afspraken over het door Roerdalen gewenste niveau van dienstverlening vastleggen. Zo monitoren wij maandelijks de ontwikkeling. Daarnaast hebben we met de raad afgesproken dat we, in het kader van grip op samenwerking, samen aanvullende afspraken maken over de mate waarin en wijze waarop wij u over de voortgang wordt geïnformeerd. Een eerste aanzet is inmiddels gemaakt en op de onlangs gehouden thema-avond gepresenteerd.

Programma 4 Economie, natuur, toerisme en cultuur

Democraten Roerdalen vraagt wat een strategische investeringsagenda voor Midden Limburg bijdraagt aan de economische ontwikkeling van Roerdalen of (nog beter) voor ondernemers in Roerdalen. Juist omdat het overgrote deel van onze inwoners in de regio werkt richten wij ons in de strategische investeringsagenda op het behouden en ontwikkelen van werkgelegenheid in Midden Limburg. De in Roerdalen gevestigde bedrijven profiteren – al dan niet als leverancier - mee van een gunstig economisch klimaat en daaraan gekoppelde werkgelegenheid.

Programma 6: mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen.

De door Democraten Roerdalen gestelde vragen over de invulling van de buitendienst worden – zoals in de bijdrage gesteld – op basis van (nader) onderzoek beantwoord. Pas daarna nemen we een besluit. Het spreekt naar onze mening voor zich dat we onze verantwoordelijkheid nemen en we deze medewerkers een veilige werkomgeving met een adequate begeleiding moeten bieden. Op dit moment werken 31 inwoners uit Roerdalen bij Prio Verve. (21 bij Prio Verve Groen en 10 bij Prio Verve Facilitair).

Programma 7: Bestuur, organisatie en dienstverlening

Democraten Roerdalen mist concrete acties op het gebied van communicatie. Alhoewel de acties wellicht wat onduidelijk zijn omschreven gelden de onder de in doel 1 en doel 2 en doel omschreven doelstellingen en daaraan gekoppelde acties gelden als uitgangspunt voor de ontwikkeling naar een meer communicatieve organisatie.

De PvdA vraagt wat er met de I&A Projectenkalender gaat gebeuren en verwijst naar verschillen in de cijfers. Bij de MER begrotingswijziging 2018-5 zoals we die 01 november jl. hebben besproken heeft het College u voorgesteld als zienswijze op te nemen dat de I&A Projectenkalender 2.0 wordt heroverwogen. Deel twee van de I&A projectenkalender heeft vertraging opgelopen. Dat betekent dat we nu de gelegenheid willen benutten om te zorgen dat de beoogde projecten worden

heroverwogen. Zeker in de ICT wereld gaan ontwikkelingen snel en vertraging van de geplande projecten levert ons nu dus de kans nieuwe ontwikkelingen mee te nemen. Vandaar de heroverweging. De verschillen in cijfers zijn ook te verklaren doordat in de begroting de geplande uitgaven later plaats gaan vinden.

Democraten Roerdalen en Ons Roerdalen leggen in hun bijdrage een relatie tussen de experimenteerruimte en de MER en/of grip op samenwerking. Deze relatie is er niet. De experimenteerruimte heeft uitsluitend betrekking op actie 3 in doel 3 (pagina 47/48)

Omdat wij van mening zijn dat (onder andere) door de inzet van dorpscontactpersonen, vaste contactpersonen voor ondernemersverenigingen, het leveren van maatwerk, een andere manier van werken (zie doel 2, actie 2) onze inwoners ook echt gehoord worden vinden wij het niet nodig een lokale ombudsman aan te stellen. Mochten inwoners zich niet gehoord voelen of vastlopen in het ambtelijke systeem dan zijn er in onze ogen voldoende mogelijkheden op onvolkomenheden in het systeem te reageren.

Reactie Monique de Boer

Programma 3: Veiligheid

Zichtbaarheid van Boa's en politie is voor uw raad een belangrijk thema, want verschillende fracties vragen hier aandacht voor.

Wat betreft de politie is er naast de ontwikkeling naar landelijke politie, waarbij grote thema's als criminaliteit, mensenhandel, kindermisbruik e.d. worden aangepakt, veel aandacht voor het thema gebiedsgebonden politiewerk. Dit betekent dat de politie midden in de samenleving wil staan, wendbaar wil zijn en dicht bij de burger wil staan. Dat mag wat ons betreft zeker maatwerk zijn. Een politie midden in de samenleving betekent overigens niet altijd een politie op straat. Veel spuurwerk vindt in onze veranderende digitale samenleving achter de computer plaats. U wilt niet weten wat de politie tegenwoordig allemaal op Facebook tegenkomt! Het feit dat wij een eigen politie service punt in huis hebben, werkt overigens heel erg mee aan de zichtbaarheid van onze politie en daar zijn we dan ook blij mee!

Er komt steeds meer accent te liggen op de betrokkenheid van burgers bij het politiewerk: 'Als duizend ogen kijken, durft u geen boef meer te zijn!'. Wij zien dan ook een belangrijke rol weggelegd voor de whatsapp-groepen en buurtpreventie en willen hun informatiepositie verbeteren. Ook willen we de 'back office'-opvolging voor de wijkagent beter organiseren, zodat hij dat wat in de wijk gebeurt sneller en adequater weg kan zetten in onze organisatie. Het thema woninginbraak blijft als High Impact Crime onze aandacht houden. Lastig is, dat er voor een daling of stijging in de cijfers op enig moment meestal geen duidelijke oorzaak is aan te geven. Onze aanpak blijft daardoor beperkt tot voorlichting.

Vorig jaar hebben we tijdens de Algemene Beschouwing afgesproken, dat we gingen kijken of we de zichtbaarheid van de BOA's konden vergroten, binnen de bestaande BOA-capaciteit. Daarmee hebben we een kleine slag kunnen maken, Boa's zoeken nu meer het contact met de mensen op,

maar het is naar de mening van het college nog niet voldoende. Daarom hebben wij u een hoger budget voorgesteld, zodat het aantal feitelijke uren, dat de BOA in de wijken loopt, vergroot kan worden. Deze uren zijn met name gericht op de woonkernen. Wat betreft het buitengebied willen we door een beter afstemming met de groene brigades, Staatsbosbeheer, Vereniging Natuurmonumenten en andere toezichthouders in het buitengebied het toezicht verbeteren, zodat ook dumpingen en zwerfafval adequaat wordt aangepakt.

Een Boa loopt overigens niet altijd in een uniform rond, want soms is hij bezig met toezicht houden en niet met handhaven. De toezichthoudende rol is een wezenlijk andere rol, waarbij niet altijd een uniform past of het juist effectiever is om zonder uniform te werk te gaan.

U vraagt opnieuw, terecht, aandacht voor het feit dat duidelijk moet zijn waar een inwoner met zijn klacht terecht kan. Daarbij dienen zij niet verwezen te worden van politie naar gemeente en viceversa. Het college is het hiermee eens en pakt dit binnen hun mogelijkheden op. Daarmee bedoelen we, dat waar klachten binnen komen bij meldkamers op afstand, we niet helemaal invloed hebben op de manier van afdoening. Om de burgers beter voor te lichten over waar ze met verschillende klachten terecht kunnen, en wie wat doet, is er in samenwerking met OR6 een filmserie in de maak. Binnenkort wordt deze **serie** gelanceerd. Het gemaakte samenwerkingsconvenant tussen Boa en politie begint zijn vruchten af te werpen. Het nummer van de Boa kunnen we u echter niet geven. Dit hangt nl helemaal samen met de aard van de klacht en de verschillende bevoegdheden die BOA's hebben.

Ten aanzien van brandveiligheid, blijven wij zeker op een adequate manier aandacht vragen voor brandpreventie. Wat de bluswatercapaciteit op park Rothenbach betreft, werken wij aan een oplossing om dit te verbeteren. Dit betekent niet dat het op dit moment niet goed gesteld is met de brandveiligheid. Als zich een calamiteit zou voordoen, krijgen wij voldoende bijstand. Het is een feit dat er zich in dit lopende jaar in tegenstelling tot voorgaande jaren veel natuurbranden hebben voorgedaan en dit betekende veel extra uitrukken. De Veiligheidsregio is hier echter volledig op uitgerust.

We hebben inmiddels met elkaar afgesproken, dat we in het eerste kwartaal 2019 een hele thema-avond gaan wijden aan politie-Boa's-Veiligheidsregio. Hierin leggen we uit wat hun verschillende taken zijn, maar ook wat de beperkingen zijn. We zullen dan specifiek ingaan op de vraag, wat we doen om de zichtbaarheid te vergroten.

Het plan van aanpak voor Personen met Verward gedrag voor Midden Limburg ligt klaar, maar is nog niet in het college geweest. Er is een coördinator aangesteld, die nu werkt aan een uitvoeringsagenda. Landelijk is afgesproken dat KPMG gegevens verzameld en komt met een advies over de betaaltitels. Dat wil zeggen: wie moet wat betalen? Op dit moment is nog niet precies bekend, wat wij als gemeente hieraan bij moeten dragen. Het leek het college echter verstandig om hiervoor toch een bedrag te reserveren. U krijgt hierover een raadsinformatiebrief.

Het college heeft nog geen standpunt ingenomen t.a.v. de Wet Woonoverlast. Er zitten voor- en nadelen aan de invoering van een verordening. Het is de bedoeling dit thema mee te nemen bij de evaluatie van de APV en dan een standpunt in te nemen.

Portefeuillehouder Jan Smits

Programma 4: Economie, Natuur, Toerisme en Cultuur

Meerdere partijen staan stil bij duurzaamheid. Bij het vaststellen van de Kadernota heeft de raad €40.000 beschikbaar gesteld voor het opstellen van een actieplan. Daarnaast vragen we in deze begroting per jaar structureel €50.000 voor de begeleiding en uitvoering van het op te stellen plan. Momenteel wordt gewerkt aan de totstandkoming van het actieplan. Uw raad zal nog om input gevraagd worden. We nemen in het actieplan op welke duurzaamheidsaspecten de komende jaren onderzocht dan wel uitgevoerd gaan worden. Onderdelen die meegenomen worden bij de totstandkoming van het actieplan zijn onder andere; de definitie van duurzaamheid, duurzaam bouwen, mogelijkheden van het zonnepark in Montfort, de uitwerking van klimaatstresstest en doorvertaling in het actieplan en de voor- en nadelen van zonneparken in het buitengebied.

Als gemeente zijn we reeds bezig met een zogenaamde klimaatstresstest light. Dit doen we vanuit de samenwerking met Waterpanel Noord. Dat zijn de samenwerkende Regio's Limburgse Peelen en Venlo-Venray. Het project geeft ons een eerste inzicht in de knelpunten en kwetsbaarheden en een eerste globaal beeld van de klimaatopgave. Er komt een klimaatatlas die we als hulpmiddel kunnen raadplegen en waarmee we het gesprek over de verschillende thema's zoals wateroverlast, droogte- en hittestress kunnen aangaan. Over de uitwerking van de klimaatstresstest in de klimaatatlas informeren wij uw raad zodra de resultaten beschikbaar zijn, met de nodige toelichting. Dit als reactie op een vraag van Democraten Roerdalen. Over de doorvertaling in het actieplan Duurzaamheid, wordt uw raad via het traject van het actieplan Duurzaamheid geïnformeerd.

De motie zoals die door Democraten Roerdalen in 2017 is ingediend over de zonnepanelen op de stortplaats in Montfort is in samenspraak met Duurzaam Roerdalen voortvarend opgepakt. Daar waar het in eerste instantie somber uitzag lijkt het er nu steeds meer op dat er beweging komt in de benodigde medewerking van betrokken partijen. Wij zijn hoopvol gestemd. Uiteraard wordt u geïnformeerd als er ontwikkelingen zijn.

De PvdA vraagt naar de mogelijkheden om verdere daling van het grondwaterpeil tegen te gaan. In regionaal verband wordt een grondwatermeetnet ontwikkeld, om beter te kunnen monitoren wat de grondwaterstanden zijn, en om dit objectief te kunnen vergelijken. Het is belangrijk om uit te gaan van juiste gegevens en niet meer dan noodzakelijk te reageren op ad hoc situaties. Afkoppelen blijft een zeer belangrijke factor dus dit willen we zo veel mogelijk stimuleren. Water afvoeren uit het gebied draagt in ieder geval niet bij aan het op niveau houden van het grondwaterpeil. Beïnvloeden van het grondwaterpeil is zeer moeilijk en vooral afhankelijk van klimaatomstandigheden.

Ons Roerdalen gaat in op het bosbeheer. De gemeentelijke bossen worden beheerd op basis van de beheervisie Bossen, natuurterreinen en landschapselementen gemeente Roerdalen (2017-2022). Via de jaarlijkse werkplannen wordt invulling gegeven aan deze visie. Er wordt hierbij gestreefd naar een multifunctioneel bos en overig natuurareaal waarbij de functies natuur,

recreatie, cultuurhistorie en houtteelt zo goed mogelijk samengaan en aansluiting vinden bij het Nationaal Park de Meinweg.

Er wordt door Democraten Roerdalen aandacht gevraagd voor een goede staat van knooppuntroutes. De bewegwijzering van alle knooppuntnetwerken en de Waterwandelwegen (wandelroutes) zitten in onderhoud bij het routebureau Noord en Midden Limburg. Het onderhoud van de ondergronden van de verschillende routes liggen bij diverse grondeigenaren. Met Staatsbosbeheer gaan we een overeenkomst afsluiten waarin afspraken gemaakt worden wie waar voor verantwoordelijk is. De buitendienst heeft een pilot gedaan op een deel van de fietsroutes in de Meinweg om te kijken hoe de ondergrond verbeterd kan worden en het onderhoudsniveau beter kan. We onderzoeken of het kostentechnisch haalbaar is om alle fietsroutes in de Meinweg van deze toplaag te voorzien.

Programma 5: Woonomgeving

Door enkele partijen is gevraagd om (CDA per direct) de €25.000 voor de woningbouwcompensatie af te schaffen. In de begroting hebben we opgenomen dat wij op basis van de nieuwe Structuurvisie Wonen ook het lokale beleid gaan herijken. Onderdeel daarvan is ook een evaluatie van de woningbouwcompensatie regeling van €25.000.

Het volgende is belangrijk om te weten. In 2013 heeft de provincie een provinciale Woonvisie opgesteld en deze in 2014 vertaald in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL2014). Bij het POL2014 hoorde ook een Omgevingsverordening. In die Omgevingsverordening is (artikel 2.4.2) opgenomen dat een ruimtelijk plan voor een gebied gelegen in Midden-Limburg niet voorziet in de toevoeging van nieuwe woningen aan de bestaande woningvoorraad of aan de bestaande planvoorraad woningen anders dan op de wijze zoals beschreven in de regionale structuurvisie Wonen, Zorg en Leefomgeving. Samengevat betekent dit dat nieuwe woningen in Midden-Limburg gecompenseerd moeten worden (1 erbij is 1 eraf).

Compenseren we niet, dan kan de provincie bij nieuwe planologische plannen ingrijpen. Omdat het voor burgers niet eenvoudig is om zelf ergens een woning aan de markt te onttrekken heeft de raad in december 2015 besloten de beleidsregel woningbouwcompensatie vast te stellen. Daarmee wordt het dus niet moeilijker voor partijen om te bouwen, maar worden burgers juist gefaciliteerd. Deze regeling is er echter ook om een overcapaciteit aan woningbouwplannen te voorkomen.

Momenteel is er in onze gemeente nog altijd een overcapaciteit aan woningbouwplannen. Volgens de meest recente cijfers (gebaseerd op het recente woningbehoefteonderzoek) groeit onze gemeente nog maar met enkele huishoudens tot en met 2020. Het intrekken van de beleidsregel zou betekenen dat nieuwe plannen fysiek gecompenseerd moeten worden. Dat is moeilijker dan een compensatieverplichting financieel compenseren. Het afschaffen of eventueel verlagen van het bedrag haalt de rem van de woningbouwplannen. Dat betekent immers dat er geen woningbouwcompensatie meer gevraagd wordt en dat naar verwachting het aantal woningplannen fors gaat toenemen. Dit heeft tot gevolg dat er gebouwd gaat worden voor de leegstand. Als er veel leegstand is daalt de WOZ-waarde van alle woningen en wordt dit een probleem van al onze burgers. Daarom willen we de compensatieregeling nu nog niet afschaffen/wijzigen, maar eerst wachten op ons nieuw ruimtelijk kader (de Structuurvisie Wonen) alvorens we de beleidsregel gaan evalueren en daar conclusies aan gaan verbinden.

Belangrijker is het om te kijken naar het juiste type woningen waar we nog behoefte aan hebben. Dat is straks ook een onderdeel van de nieuwe Structuurvisie Wonen. Er moet wel degelijk gebouwd worden, maar dan wel de juiste woningen op de juiste plek en we moeten kritisch kijken naar de 'slechte' woningen op de markt en op de planvoorraad. Die €25.000 (en inmiddels zijn er drie woningen financieel gecompenseerd en zitten er nog twee in de pijplijn) helpen de gemeente om plannen te maken en afspraken te maken met een woningbouwstichting inzake verdunning en herstructurering.

In aanvulling op de wens voor het afschaffen van de €25.000 is door voornamelijk het CDA gevraagd om nu reeds te starten met woningbouw op Holsterveld. Momenteel staat dit gemeentelijk bouwplan on hold. In de paragraaf gemeentelijke grondbeleid is opgenomen dat wij op basis van de Structuurvisie Wonen de mogelijkheden van Holsterveld gaan onderzoeken. Het nu reeds vooruitlopend op de nieuwe structuurvisie Wonen openen van de exploitatie vinden wij niet verstandig. Laat ons eerst vaststellen aan welke type woningen en in welke aantallen wij de komende jaren nog behoefte hebben en op basis van die informatie verstandige keuzes maken.

Aanvullend op het woonwensenonderzoek zijn opmerkingen geplaatst dat arbeidsmigranten ook een plaats moeten krijgen in onze gemeente. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen arbeidsmigranten die blijven (en die dus voor een woning in aanmerking kunnen komen) en de tijdelijke seizoenarbeiders. Dit jaar nog zal in één van de bestuurlijke themabijeenkomsten stil worden gestaan bij het thema "arbeidsmigranten". Momenteel wordt er door de ambtelijke organisatie al gewerkt aan een nieuw beleidskader voor arbeidsmigranten. Daarbij worden mogelijke oplossingen en denkrichtingen uit de regio meegewogen, maar we willen vooral ook uw mening tot ons nemen.

Roerstreek Lokaal stelt de vraag of het mogelijk is de starterslening te verhogen c.q. te verlengen. De verordening Starterslening is in september 2018 in de raad behandeld. Er is toen extra budget beschikbaar gesteld om de regeling starterslening te kunnen continueren. Het verhogen van het bedrag heeft een prijsopdrijvende werking. Dit kan een keuze zijn. Hiervoor moet de verordening aangepast te worden.

Door Ons Roerdalen worden vraagtekens gezet bij het toewijzingsbeleid van de sociale huurwoningen. Dit is echter geen gemeentelijke verantwoordelijkheid maar die van de woningstichting. Het toewijzingsbeleid is wel één van de onderwerpen in de lokale prestatieafspraken die jaarlijks worden gemaakt. Sturing op de wijze van toewijzen is zowel voor de gemeente, als ook de woningcorporatie aan regels gebonden. Bij het toewijzen kan enkel gekeken worden naar het jaarinkomen en de grootte van het huishouden in combinatie met de kale huurprijs van de beschikbare woning. Wettelijk is overigens vastgelegd dat ten minste 80% van alle woningtoewijzingen gebeurd aan huishoudens met een inkomen tot € 36.165, -.

Ons Roerdalen doet voorstellen op het gebied van afval. Volgend jaar maken we in samenwerking met onze inwoners nieuw afvalbeleid. Daarmee willen we onder andere het aandeel restafval zoveel mogelijk beperken en de afvalstoffenheffing zo laag mogelijk houden. We zullen de suggesties van Ons Roerdalen hierin meenemen.

Programma 6 Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen.

Ons Roerdalen en Democraten Roerdalen vragen aandacht voor het onderhoud van wegen en fietspaden. Jaarlijks wordt een inventarisatie gemaakt van de onderhoudstoestand van onze wegen en fietspaden. Op basis hiervan wordt een prioriteitenlijst gemaakt. Het klopt dat gemeente aansprakelijk kan worden gehouden voor schade door slecht onderhoud. Dit borgen we door inspecties en onderhoud. Om deze reden worden ook diverse fietspaden gerenoveerd in 2019. We kunnen niet alles in één keer aanpakken en moeten hierin dus keuzes maken. Het is aan de raad om hierin desgewenst andere keuzes en prioriteiten aan te brengen.

Ons Roerdalen vraagt aandacht voor het kruispunt Keulsebaan/Meinweg. Knelpunten waaronder o.a. bushaltes, drukte en snelheden van verkeer op de provinciale weg en Duits gemotoriseerd verkeer dat stopt op de provinciale weg om fietsers te laten oversteken, worden door de provincie inmiddels onderkend. Vanuit de provincie zal verdere actie volgen.

De PvdA vraagt om een vrij liggend fietspad langs de Leropperweg. Reeds langere periode is gepoogd cofinanciering te krijgen voor Leropperweg en een (vrij liggende) fietsvoorziening. Dit is voornamelijk niet gelukt. Een vrij liggende voorziening vraagt daarnaast om een veel uitgebreidere voorbereiding, bijvoorbeeld door grondaankopen, flora en fauna, en procedures. Ook meteen naast de Roer zijn weinig kansen en veel knelpunten vanuit het waterschap. Of een vrij liggende voorziening dus kansrijk is, is maar de vraag. De Leropperweg is heel slecht. Een variant met (rode) fietsstroken op de weg is inmiddels globaal uitgewerkt.

Ook vraagt de PvdA naar de stand van zaken m.b.t. het opwaarderen/reoveren van enkele fietspaden. In 2019 worden de volgende fietspaden aangepakt: Angsterweg (tussen Vlodrop en Posterholt), Vlodropperweg (buiten bebouwde kom Posterholt), Boomstraat/Annadaalsdijk (buiten bebouwde kom Posterholt), Postweg/Roermondseweg (buiten bebouwde kom Posterholt) en de Waarderweg (tussen Montfort en Sint Odiliënberg). De verlichting langs het fietspad tussen St. Odiliënberg en Posterholt wordt bij renovatie van het fietspad, in 2019 gerealiseerd.

In antwoord op de vraag van de PvdA waarom er bij de provincie geen aandacht is gevraagd voor de verkeersproblematiek in de kern Montfort en wel de eventuele nieuwe infrastructuur rondom Sint Odiliënberg het volgende. De nieuwe infrastructuur rondom Sint Odiliënberg is bij de Provincie Limburg ingebracht in het kader van het provinciaal Mobiliteitsplan. Er is in de raad wel gesproken over de infrastructuur rondom Montfort, maar de oplossingsrichting Sint Odiliënberg was kansrijker. Daarom is door de raad besloten deze optie bij provincie in te gaan brengen, en andere niet.

Democraten Roerdalen geeft aan dat we opmerkingen vanuit inspraakavonden serieus moeten nemen. We hebben niet de indruk dat we niet luisteren naar mensen of mensen niet serieus nemen, en bestrijden dit ook. Wat wel gebeurt is dat mensen niet allemaal tevreden zijn, omdat belangen regelmatig tegenstrijdig zijn.

We houden met ons maaibeleid rekening met de verkeersveiligheid op kruisingen. Mochten er onverhoeds toch onveilige situaties ontstaan dan lossen we dit zo snel mogelijk op. Langs fietspaden wordt 2 keer per jaar gemaaid, juist ter voorkoming van ongewenste te hoge begroeiing zoals brandnetels en distels. In het voorjaar wordt een strook van 1 meter langs de fietspaden gemaaid en in het najaar worden de bermten langs deze fietspaden in zijn geheel gemaaid. We onderhouden wegen op het door de raad vastgestelde niveau

Programma 8: Algemene Middelen

Democraten Roerdalen vraagt of achterstallig onderhoud is meegenomen in het weerstandsvermogen. De kosten voor achterstallig onderhoud van vastgoed zijn niet inzichtelijk in de weerstandsratio. Bij de behandeling van de nota accommodatiebeleid is door de raad een budget van € 0,7 mln. beschikbaar gesteld voor het wegwerken van achterstallig onderhoud. Bij het vaststellen van het MOP vastgoed is dit budget toegevoegd aan de voorziening. Hiermee is de reserve stand toen verlaagd en maakt dit dus geen onderdeel meer uit van de berekening van de weerstandsratio.

PvdA en Ons Roerdalen stellen vragen over de kostendekkendheid van de leges. Voor de legesverordening is op dit moment nog geen totale integrale kostprijsberekening gereed. Om de kostprijsberekening op een juiste wijze te kunnen laten plaatsvinden, moeten de processen per product in beeld zijn, op basis waarvan de tijdsbesteding per product plaats kan vinden. Om dit op een efficiënte wijze vorm te geven zijn we bezig met de inrichting van een geautomatiseerde web-applicatie. Daarnaast wordt momenteel in overleg met het SC MER afdeling omgevingsdienst onderzocht hoe de opbouw van titel 2 en 3 van de legesverordening aangepast kan worden zodat dit beter aansluit bij de werkprocessen. Wij verwachten in de eerste helft 2019 de kostendekkendheid inzichtelijk te hebben.

Ons Roerdalen vraagt naar de voorziening afval. Voor afval is, op basis van de kosten zoals die op dit moment duidelijk zijn, een kostendekkend tarief berekend. Er wordt voor 2019 geen aanspraak meer gemaakt op de voorziening. Er worden ook geen nieuwe middelen toegevoegd aan de voorziening. Op basis van de besluitvorming die afgelopen jaar heeft plaatsgevonden en de stand van de voorziening afval op 1 januari 2018 is de verwachting dat de voorziening eind dit jaar voor een groot deel is uitgeput (stand € 2.842 zie pagina 101 begroting overzicht reserves en voorzieningen). Het is niet ons voornemen om wederom een extra voorziening te creëren aangezien de kosten dan nog verder toenemen. Dit betekent dat tegenvallers ten laste van het algemene resultaat komen. In de decembervergadering zullen we verder uitgebreid ingaan op de lokale heffingen.

Ons Roerdalen maakt nog een opmerking over de hondenbelasting. Hondenbelasting is evenals toeristenbelasting een algemeen dekkingsmiddel. Dit geldt voor alle belastingen die de gemeente heft. Er is inmiddels wel een budget vrijgemaakt voor het plaatsen van voorzieningen voor honden. Op dit moment zijn we in overleg met de initiatiefgroep "Roerdalen voor honden". De uitkomst van dit overleg is nog niet duidelijk.